

ÁLVARO VILA ARAUJO, voceiro do Grupo Provincial Socialista da Deputación de Ourense, en base ao previsto na Lei de Bases Reguladora do Réxime Local, ó artigo 91 e 97, entre outros, da Regulación de Organización, Funcionamento e Réxime Xurídico das Entidades Locais e o Regulamento desta corporación presenta unha **MOCIÓN PARA A POSTA EN MARCHA DUN PLAN PROPIO DA DEPUTACIÓN DE OURENSE DE AXUDAS DESTINADAS A CONCELLOS DE MENOS DE 20.000 HABITANTES PARA A COMPRA E REHABILITACIÓN DE VIVENDAS PARA ALUGUER OU USO SOCIAL.**

O parque de vivendas da provincia de Ourense é un dos máis envellecidos de Galicia cunha media de 45 anos de antigüidade dos inmobles, segundo datos do Instituto Galego de Estatística (IGE). Do total de 127.968 vivendas ocupadas na provincia, 46.997 foron edificadas hai máis de medio século (36,73%), 61.835 teñen entre 20 e 49 anos (48,32%), 16.643 entre 10 e 19 anos (13,01%), e tan só 2.943 foron construídas hai menos dunha década, representando un 1,95% do total do parque de vivendas en Ourense. Tamén segundo o IGE, un total de 34.603 vivendas están baleiras, correspondéndose a meirande parte destas a construcións de máis de 50 anos de antigüidade. Desde o Colexio de Arquitectos de Ourense consideran que a nosa provincia é unha das que ten un maior número de vivendas baleiras en toda España, representando arredor dun 22% do total do parque inmobiliario. Estimacións da Federación Galega de Empresas Inmobiliarias (Fegein) sitúan a porcentaxe de vivendas en mal estado na provincia por riba do 26%.

Os profesionais da arquitectura consideran que o nivel de envellecemento dunha vivenda non debera ser preocupante, xa que a vida media dun inmovle é dun século, se ben é preciso desenvolver as precisas tarefas de mantemento para evitar o deterioro e garantir a seguridade. Expertos do sector estiman que a estratexia de futuro para a sustentabilidade non pasa pola mera construción de novos inmobles, senón que esta pasa por rehabilitar vivendas. No caso das cidades, non semella normal investir na creación de zonas dormitorio nas periferias mentres as áreas máis céntricas perden poboación e os cascos antigos cáense a anacos. Aínda que igual de dramático, o fenómeno nas zonas rurais adopta un cariz diferente, sendo a carencia de vivendas cunhas mínimas condicións de habitabilidade un factor que acentúa as dinámicas de despoboamento. Aquí, a rehabilitación é unha valiosa ferramenta para aumentar a oferta de vivenda e atraer novos veciños, sendo a obriga da política o exercicio dun rol dinamizador e facilitador.

O despoboamento é xa un mal endémico na nosa provincia, erixíndose nunha das principais ameazas de cara ao futuro. Nunha sociedade tradicionalmente agrícola e gandeira, os campos quedan sen xente moza que os traballe, os oficios pérdense e os máis novos buscan oportunidades “máis modernas” nas cidades ou emigran. Datos do INE revelan que arredor do 90% dos concellos ourensáns teñen actualmente menos habitantes que no 1900. As zonas montañosas ourensás encabezan o retroceso demográfico. A Veiga, un dos municipios de maior superficie, que hoxe está por debaixo dos 1.000 habitantes, chegou a ter preto de 7.000 no ano 1900. Á Veiga é seguido da Teixeira (-85,78%), San Xoán de Río (-84,88%) e Chandrexa de Queixa (-84,2%), perdendo tamén Parada de Sil, O Bolo e Montederramo 8 de cada 10 habitantes. Só unha ducia de concellos (Ourense,

Barbadás, Verín, O Barco de Valdeorras, A Rúa, Xinzo de Limia, O Carballiño, San Cibrao das Viñas, Celanova e Ribadavia) incrementaron a súa poboación. A provincia achegábase ao medio millón de ourensáns en 1960, superando hoxe apenas os 300.000.

Xerar vivenda de aluguer en medio rural ten amosado ser un mecanismo efectivo para fixar poboación e se reabran outros servizos nestas entornas. No informe elaborado polo Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico baixo o título *Programa de recuperación: 130 medidas fronte al reto demográfico*, contémpanse incentivos e medidas de discriminación positiva para a rehabilitación de vivendas en áreas rurais afectadas polo despoboamento. Os obxectivos destas axudas son “fomentar a implantación de poboación xove” a través da posta en valor e rehabilitación do parque de edificios e vivendas en zonas rurais. Se ben a rehabilitación é unha prioridade para o goberno central, tamén a Xunta de Galicia ten posto en marcha programas de axudas dirixidos a concellos con esta mesma fin. Este mesmo mes de maio, no marco do Pacto de Vivenda de Galicia 2021-2025, o Instituto Galego de Vivenda e Solo acaba de poñer en marcha liñas de axudas para a rehabilitación de vivendas de titularidade municipal e infravivendas.

O obxectivo que procuramos con esta Moción é potenciar o rural, fomentando a función de rehabilitación dos concellos para pór solución á grave problemática que existe coas vivendas en ruínas e abandonadas que, doutra banda, implican un serio perigo en caso de derrubamento. Deste xeito, a través desta iniciativa perseguimos un dobre obxectivo: loitar contra a crise demográfica, permitindo que se asente poboación ofrecendo facilidades para o acceso a unha vivenda, á que doutro xeito non podería acceder; e ver solucionar a problemática das casas abandonadas, rehabilitándoas e dándolles un novo uso.

Por todo o exposto o Grupo Provincial Socialista presenta a seguinte **PROPOSTA DE ACORDO**:

Instar á Deputación de Ourense a poñer en marcha un plan propio de axudas destinadas a concellos de menos de 20.000 habitantes para a compra e/ou rehabilitación de vivendas para o seu aluguer ou uso social, que sirva de complemento aos diferentes plans estatais e autonómicos en liza, xa que estes tan só cobren unha parte do orzamento das obras, non podendo moitos concellos de asumir o resto dos custos. Este plan veríase recollido no futuro Orzamento 2025 cunha dotación de 1.820.000€, dos cales correspondería unha axuda anual de 20.000€ a cada un dos 91 concellos, poñendo así a disposición anualmente para aluguer ou uso social un parque de 91 novas vivendas na provincia de Ourense.

En Ourense, a 15 de maio de 2024.

Asinado: **Álvaro Vila Araujo**

SR. PRESIDENTE DA DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE OURENSE